

Bruxelles, 8 iunie 2020
(OR. en)

8440/20

ECOFIN 440
UEM 205
SOC 367
EMPL 286
COMPET 241
ENV 308
EDUC 227
RECH 207
ENER 179
JAI 439
FSTR 97
REGIO 128
GENDER 77
ANTIDISCRIM 70

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți
Nr. doc. Csie:	ST 8194/20 - COM(2020) 521 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2020

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2020) 521 final a Comisiei.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din ...

**privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2020 și care include un aviz al
Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2020**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121
alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea
supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special
articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

- (1) La 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului², Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Polonia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară pentru Polonia din 2020 a fost publicat la 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019³ (denumite în continuare „recomandările specifice fiecărei țări din 2019”), măsurile luate pentru a da curs recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Polonia în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul strategiei Europa 2020.
- (3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă și veniturile cetățenilor, precum și activitatea întreprinderilor. Aceasta a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniune. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare prin care solicită un răspuns economic coordonat la criză, care să implice toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.
- (4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsuri de urgență ar trebui să fie strict proporționale, necesare, limitate în timp și în concordanță cu standardele europene și internaționale. Acestea ar trebui să fie supuse controlului democratic și unui control judiciar independent.

² Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

³ JO C 301, 5.9.2019, p. 123.

- (5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Clauza derogatorie generală, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului⁴, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire marcată a creșterii economice. În comunicarea sa din 20 martie 2020, Comisia a considerat că, având în vedere că se așteaptă ca pandemia de COVID-19 să antreneze o încetinire marcată a creșterii economice, sunt întrunite condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale și a cerut Consiliului să aprobe această concluzie. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Aceștia au fost de acord că încetinirea marcată a creșterii economice necesită un răspuns ferm, ambițios și coordonat. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Aceasta autorizează statele membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul Pactului.
- (6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei de COVID-19, pentru a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, pentru a atenua consecințele socioeconomice ale pandemiei prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a pregăti măsurile necesare pentru a conduce la revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și la o creștere durabilă, integrând, printre altele, tranziția verde și transformarea digitală și valorificând lecțiile învățate în urma crizei.

⁴ Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6).

- (7) Criza provocată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața internă din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care împiedică funcționarea normală a pieței interne ar trebui eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat necesitatea elaborării de planuri de pregătire pentru situații de criză în sectorul sănătății. Strategiile îmbunătățite de achiziții, lanțurile de aprovizionare diversificate și rezervele strategice de bunuri esențiale sunt printre elementele-cheie în elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.
- (8) Legiuitorul Uniunii a modificat deja cadrele legislative relevante prin intermediul Regulamentelor (UE) 2020/460⁵ și (UE) 2020/558⁶ ale Parlamentului European și ale Consiliului pentru a permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene, astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și optimizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre pot beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Polonia este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și sectoarelor celor mai afectate.

⁵ Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5).

⁶ Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

- (9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei de COVID-19 se vor resimți probabil în mod inegal în diferitele regiuni din cauza profilurilor de specializare diferite. Acest lucru implică un risc de adâncire a disparităților teritoriale în Polonia. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor răspunsuri specifice în materie de politică.
- (10) Polonia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020 la 29 aprilie 2020 și Programul de convergență pentru 2020 la 30 aprilie 2020. Pentru a se ține seama de interconexiunile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (11) În prezent, Polonia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere.
- (12) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Poloniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete⁷ nu depășește 4,2 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din produsul intern brut (PIB). Evaluarea generală a Comisiei confirmă o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare recomandată în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu pentru 2019, precum și pentru exercițiile 2018 și 2019, luate împreună. Cu toate acestea, având în vedere activarea clauzei derogatorii generale, nu se justifică adoptarea de măsuri suplimentare în cadrul procedurii aplicabile abaterilor semnificative pentru Polonia.
- (13) În cadrul Programului său de convergență pentru 2020, guvernul preconizează o deteriorare a soldului global, de la un deficit de 0,7 % din PIB în 2019 la un deficit de 8,4 % din PIB în 2020. După ce a scăzut la 46,0 % din PIB în 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 55,2 % în 2020. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine din cauza pandemiei de COVID-19.

⁷ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

- (14) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Polonia a adoptat la timp măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor persoanelor și sectoarelor care au fost afectate în mod special. Potrivit Programului de convergență pentru 2020, aceste măsuri bugetare reprezintă 3,2 % din PIB și includ indemnizații pentru lucrătorii care desfășoară activități independente și pentru angajații cu contracte de muncă atipice, scutiri de plata contribuțiilor sociale acordate întreprinderilor (urmând ca acestea să fie plătite de stat) și subvenții pentru salarii în cazul anumitor întreprinderi. În plus, Polonia a anunțat măsuri care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la furnizarea de sprijin sub formă de lichidități întreprinderilor, cum ar fi garanții pentru împrumuturi oferite întreprinderilor. Impactul bugetar al măsurilor bugetare prevăzute în Programul de convergență diferă în principal din cauza modului în care sunt tratate împrumuturile acordate întreprinderilor. În concordanță cu declarațiile autorităților, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020 se bazează pe ipoteza că o parte din împrumuturi echivalând cu aproximativ $2\frac{3}{4}$ puncte procentuale din PIB, vor fi convertite în subvenții și, prin urmare, vor fi înregistrate drept cheltuieli în 2020. În general, măsurile adoptate de Polonia sunt în concordanță cu orientările stabilite în comunicarea Comisiei din 13 martie 2020. Punerea în aplicare deplină a măsurilor de urgență și a unor măsuri fiscal-bugetare de sprijin, urmată de o reorientare a politicilor bugetare către realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu, atunci când condițiile economice permit acest lucru, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.
- (15) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că soldul bugetului general al Poloniei va fi de -9,5 % din PIB în 2020 și de -3,8 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice va rămâne sub 60 % din PIB în 2020 și în 2021.
- (16) La 20 mai 2020, Comisia a emis un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, ca urmare a nerespectării preconizate a pragului de deficit de 3 % din PIB în 2020 de către Polonia. În ansamblu, analiza Comisiei sugerează că nu a fost îndeplinit criteriul privind deficitul, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97.

- (17) Izbucnirea pandemiei de COVID-19 a creat o nouă situație socială și economică în Polonia. Pentru prima dată în aproape trei decenii, se prevede o recesiune pentru 2020. Potrivit datelor furnizate de guvern, impactul pandemiei asupra sănătății populației a fost relativ scăzut, inclusiv datorită adoptării timpurii a unor măsuri fără precedent, cum ar fi carantina strictă și distanțarea socială. Până în prezent, consecințele negative s-au resimțit cel mai mult în sectorul serviciilor (inclusiv în sectorul transporturilor, al comerțului cu amănuntul și al comerțului cu ridicata, precum și al activităților recreative), dar și în sectorul de producție, ca urmare a întreruperilor lanțurilor de aprovizionare. Pentru a compensa impactul economic al restricțiilor impuse, guvernul a lansat un set de măsuri reprezentând aproximativ 9 % din PIB-ul Poloniei (atât măsuri având drept rezultat sporirea deficitului, cât și măsuri privind lichiditățile), care includ finanțare din partea Uniunii. Acestea sunt, de asemenea, sprijinite de măsurile de furnizare de lichidități adoptate de Banca Națională a Poloniei. Sprijinul guvernului se concentrează pe stabilizarea pe termen scurt a economiei prin sprijinirea veniturilor angajaților, pe furnizarea de finanțare pentru întreprinderile care se confruntă cu scăderi ale veniturilor, pe consolidarea rezilienței și a reactivității sectorului sănătății și pe consolidarea sistemului financiar. Acest sprijin include, de asemenea, un program de investiții menit să susțină redresarea economică pe termen mediu. Există o cerere publică ridicată privind un răspuns în materie de politici, inclusiv prin scutiri de la plata contribuțiilor de asigurări sociale, beneficii pentru angajații din întreprinderile care își suspendă activitatea și acces la împrumuturi pentru microîntreprinderi. Se preconizează că pandemia de COVID-19 va contribui la scăderea PIB-ului cu 4,3 % în 2020, urmată de o redresare de 4,1 % în 2021.

- (18) Pandemia de COVID-19 a impus adoptarea unor măsuri fără precedent în sistemul de sănătate. S-au efectuat cheltuieli considerabile, de exemplu pentru achiziționarea de echipamente și materiale pentru sectorul sănătății, pentru sporirea capacității spitalelor și a laboratoarelor, precum și pentru consolidarea efectivelor de personal. Trebuie alocate resurse suplimentare inclusiv pentru a compensa faptul că alte servicii medicale și investiții au fost amânate sau redirecționate. Înainte de izbucnirea epidemiei de COVID-19, cheltuielile publice pentru sistemul de sănătate reprezentau 4,8 % din PIB, sub media Uniunii de 7 % din PIB în 2018. Împreună cu alocarea suboptimală a fondurilor, acest lucru împiedică funcționarea optimă a sistemului de sănătate și accesul la acesta. În 2018, procentul cetățenilor polonezi care au declarat nevoi nesatisfăcute în materie de consultații medicale a fost de 4,2 %, considerabil mai mult decât media de 2 % înregistrată la nivelul Uniunii. Numărul medicilor și al asistenților medicali în activitate în raport cu populația este în continuare printre cele mai scăzute din Uniune, iar forța de muncă din domeniul sănătății este repartizată inegal la nivelul țării. Sănătatea publică, e-sănătatea și asistența medicală primară, care sunt esențiale pentru îmbunătățirea prevenirii și a accesului și pentru a sprijini reziliența sistemului în fața provocărilor viitoare, rămân insuficient dezvoltate. Pandemia a avut impact asupra centrelor de îngrijire pe termen lung, multe dintre persoanele rezidente în aceste centre făcând parte din grupul cu grad ridicat de risc.

- (19) Pandemia de COVID-19 va avea un impact semnificativ asupra pieței forței de muncă, inversând tendința de scădere a ratei șomajului constatată în ultimii ani. Se estimează că rata șomajului va urca de la 3,3 % în 2019 la aproximativ 7,5 % în 2020 și își va reveni ușor la 5,3 % în 2021. Acest impact pe termen scurt riscă să devină mai structural pe termen mediu, în special pentru grupurile vulnerabile. Schemele temporare de șomaj tehnic ar putea fi un instrument eficace de menținere a locurilor de muncă, existând suficiente stimulente pentru adoptarea lor de către întreprinderi. În același timp, în ciuda evoluțiilor favorabile dinaintea crizei provocate de pandemia de COVID-19, participarea pe piața forței de muncă a anumitor grupuri, în special a femeilor, a persoanelor slab calificate, a persoanelor în vârstă și a celor cu handicap și a îngrijitorilor acestora, a rămas scăzută. Migrația din țările din afara Uniunii a contribuit la atenuarea penuriei de forță de muncă, însă asigurarea unui aflux continuu de lucrători migranți poate fi dificilă din cauza restricțiilor de control la frontieră. Îmbunătățirea formulelor flexibile de lucru, inclusiv a programelor de lucru la distanță și a programelor de lucru flexibile, în special în cazul persoanelor cu contracte de muncă pe perioadă nedeterminată, poate, în acest context, să contribuie la răspunsul la criză și, totodată, la sprijinirea grupurilor cu rate de activitate mai scăzute în a-și găsi un loc de muncă permanent. În acest fel s-ar îmbunătăți, de asemenea, reziliența pieței forței de muncă în contextul unor încetiniri ale creșterii economice în viitor.
- (20) Pentru a atenua efectele sociale ale pandemiei de COVID-19, pentru a susține coeziunea socială și a sprijini redresarea economică, sunt necesare plase de siguranță solide. În ultimii ani, Polonia a lansat un amplu program de transferuri sociale, inclusiv o alocație universală pentru copii și o indemnizație unică suplimentară care ar urma să fie plătită în fiecare an pensionarilor, reprezentând împreună aproape 2,5 % din PIB pe an. Aceste măsuri ar putea fi mai bine direcționate din perspectiva protecției sociale. În același timp, gradul de acoperire a prestațiilor sociale este scăzut în cazul persoanelor cu cele mai scăzute venituri. Cea mai mare creștere a sărăciei extreme, conform sondajului din 2019 privind bugetele gospodăriilor, a fost observată în rândul persoanelor sau al familiilor care trăiesc din alocații (altele decât pensiile și pensiile de invaliditate), ceea ce scoate în evidență deficiențele sistemului de securitate socială. În plus, nu toate tipurile de contracte de muncă oferă acces la protecție socială, de exemplu la prestații de șomaj, de maternitate, de boală și de invaliditate adecvate. Din cauza acestui lucru, unii lucrători afectați de măsurile de urgență devin mai vulnerabili și mai expuși riscului de a se confrunța cu sărăcia. În plus, nivelul prestațiilor de venit minim este sub media Uniunii.

- (21) Întreruperea bruscă a cursurilor la toate nivelurile de învățământ a pus sistemul de învățământ într-o situație dificilă din punctul de vedere al asigurării învățământului la distanță. Pentru a împiedica accentuarea inegalităților, este esențial să se garanteze faptul că toți cursanții, în special cei care provin din medii defavorizate, pot avea acces la învățământul la distanță. Cu toate acestea, în 2018, aproape 330 000 de elevi locuiau în gospodării care nu dispuneau de un calculator cu acces la internet. Un număr semnificativ de cadre didactice nu au competențele necesare pentru a ține cursuri digitale. În același timp, mulți părinți au dificultăți mari în a sprijini învățarea digitală și la domiciliu a copiilor lor. Continuarea măsurilor care vizează dotarea școlilor și a cadrelor didactice cu infrastructura digitală necesară și cu materiale didactice online ar remedia unele dintre aceste probleme și ar asigura calitatea. Criza provocată de pandemia de COVID-19 evidențiază provocarea structurală globală pe care o reprezintă dobândirea competențelor digitale, în condițiile în care aproape jumătate din populația adultă nu are competențe digitale de bază, iar participarea globală a adulților la programele de învățare este semnificativ mai redusă decât media Uniunii. Reformele recente ale învățământului profesional nu au stimulat un număr suficient de angajatori să participe la astfel de programe, iar posibilitățile de formare la locul de muncă continuă să fie insuficient valorificate. Penuria de cadre didactice care se profilează subliniază necesitatea sporirii atractivității profesiei de cadru didactic.
- (22) Pandemia de COVID-19 a avut un impact negativ puternic asupra condițiilor de funcționare ale întreprinderilor, în special ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și ale microîntreprinderilor. Oferirea de formule de muncă la distanță reprezintă o provocare și numai o zecime din întreprinderile poloneze sunt digitalizate suficient pentru a se putea adapta rapid la noile condiții. Unul dintre principalele obstacole în calea digitalizării IMM-urilor este nivelul scăzut de alfabetizare digitală în rândul celor care dețin, conduc sau lucrează în întreprinderi. Utilizarea tehnologiilor digitale în administrația publică este esențială pentru a asigura furnizarea de servicii publice, precum și pentru coordonarea măsurilor necesare pentru a monitoriza și a gestiona criza. În plus, existența unor servicii publice digitale eficiente are drept rezultat reducerea sarcinii administrative și de reglementare inutile, ceea ce poate fi crucial în faza de redresare.

- (23) Pentru a atenua impactul crizei provocate de pandemia de COVID-19, guvernul polonez a oferit sprijin substanțial sub formă de lichidități prin garanții, împrumuturi și granturi acordate sub rezerva anumitor condiții pentru întreprinderile afectate, mai ales pentru IMM-uri și microîntreprinderi. Măsurile guvernamentale sunt sprijinite de Banca Națională a Poloniei, inclusiv prin programul de achiziționare de obligațiuni de trezorerie pe piața secundară și prin reduceri considerabile ale ratei dobânzilor. Punerea în aplicare eficientă și rapidă a acestor măsuri și transmiterea eficientă a acestora de către intermediari sunt esențiale pentru a ajuta sectorul de afaceri să își continue activitatea și pentru a facilita redresarea. În procesul de elaborare și punere în aplicare a acestor măsuri, trebuie să se țină seama de reziliența sectorului bancar și să se monitorizeze stabilitatea sistemului financiar. Posibilitatea de a amâna plata impozitelor și a contribuțiilor sociale și accelerarea plăților contractuale de către autoritățile publice contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea fluxurilor de numerar ale întreprinderilor afectate.

- (24) Pentru a încuraja redresarea economică, va fi important să se asigure faptul că proiectele de investiții publice mature sunt concentrate la începutul perioadei și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. Economia Poloniei generează emisii importante de dioxid de carbon, iar calitatea aerului este printre cele mai scăzute din Uniune, ceea ce reprezintă o preocupare majoră din punctul de vedere al mediului și al sănătății. Este, prin urmare, esențial să se planifice și să se adopte măsuri ambițioase care să asigure tranziția în timp util către o energie curată, în conformitate cu Pactul verde european și cu Planul național privind energia și clima. Cu toate că nivelul de instalare a fibrei optice în Polonia este peste media Uniunii și s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește utilizarea rețelelor în bandă largă de foarte mare viteză și a rețelelor mobile în bandă largă în anii anteriori, Polonia este încă departe de a-și îndeplini obiectivele asumate în materie de conectivitate. Redresarea ar putea fi susținută și mai mult prin investiții semnificative în infrastructura de transport durabilă, astfel încât să se asigure o mai bună conectivitate între zonele periferice și centrele de activitate economică. Polonia se va baza tot mai mult pe știință și inovare pentru a asigura creșterea economică durabilă pe termen lung și competitivitatea. Cheltuielile generale pentru cercetare și dezvoltare în raport cu PIB-ul rămân sub media Uniunii și, în ciuda progreselor vizibile înregistrate în cadrul multor componente ale mixului de politici din ecosistemul de inovare al țării, cooperarea dintre mediul științific și mediul de afaceri rămâne un obstacol esențial în calea consolidării inovării în Polonia. Programarea Fondului pentru o tranziție justă, care face obiectul unei propuneri a Comisiei, pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Polonia să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară din 2020. Acest lucru i-ar permite Poloniei să utilizeze acest fond în mod optim.
- (25) Un mediu de afaceri stabil și previzibil și un climat investițional favorabil joacă un rol important în redresarea economică după pandemie. Independența, eficiența și calitatea sistemului de justiție sunt componente esențiale în acest sens. Securitatea juridică, inclusiv accesul la instanțe judecătorești independente, precum și încrederea în calitatea și previzibilitatea politicilor și a instituțiilor de reglementare sunt, de asemenea, factori esențiali pentru funcționarea pieței interne și pentru protejarea poziției Poloniei în cadrul lanțurilor de aprovizionare europene după pandemie. În plus față de preocupările de lungă durată în privința statului de drept în Polonia semnalate de Comisie, dintre care o parte au fost deja abordate în hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene, evoluțiile recente suscită noi preocupări, în legătură cu funcționarea ordinii juridice a Poloniei și a Uniunii.

- (26) Un mediu de reglementare solid și stabil constituie baza pentru susținerea creșterii economice și a investițiilor private. Lipsa unor consultări adecvate, publice și cu partenerii sociali, are un impact negativ asupra stabilității și solidității mediului de afaceri, precum și asupra calității legislației. Consultările publice au devenit obligatorii pentru proiectele de legi propuse de Consiliul de Miniștri, însă acestea fie nu se realizează, fie nu sunt obligatorii pentru propunerile care recurg la căi alternative, cum ar fi înaintarea de către parlamentari. Această inconsecvență afectează și mai mult calitatea legislației rezultate. În plus, calitatea dialogului social s-a deteriorat, în special din cauza lipsei consultărilor sau a caracterului sumar al acestora în procesul de elaborare a politicilor. Rezervarea unui timp suficient pentru consultări, îmbunătățirea integrării opiniilor exprimate de părțile interesate cu privire la legislație și la documentele de politică și reducerea la minimum a numărului de legi care nu sunt supuse consultărilor ar consolida implicarea partenerilor sociali și ar contribui la îmbunătățirea calității legiferării. Consiliul pentru dialog social constituie un cadru instituțional pentru dialogul social tripartit. Cu toate acestea, dispozițiile legale adoptate în aprilie 2020 slăbesc autonomia partenerilor sociali în cadrul Consiliului pentru dialog social și riscă să deterioreze și mai mult eficacitatea dialogului social din țară.
- (27) În timp ce recomandările specifice fiecărei țări prevăzute în prezenta recomandare („recomandările specifice fiecărei țări din 2020”) se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei de COVID-19 și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice fiecărei țări din 2019 au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu și lung. Recomandările specifice fiecărei țări din 2019 rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate pe parcursul semestrului european al anului viitor. Aceasta include și recomandările specifice fiecărei țări din 2019 privind politicile economice legate de investiții. Toate recomandările specifice fiecărei țări din 2019 ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică pentru perioada de după 2020 a fondurilor aferente politicii de coeziune, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire legate de criza actuală.

- (28) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. În programele lor naționale de reformă pentru 2020, statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite. Prin asigurarea punerii în aplicare depline a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2020, Polonia va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.
- (29) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Poloniei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2020. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2020, Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor specifice fiecărei țări adresate Poloniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Polonia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (30) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său⁸ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

⁸ Emis în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în 2020 și în 2021, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu clauza derogatorie generală din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, pentru a combate în mod eficace pandemia de COVID-19, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, să aplice politici bugetare prin care se urmărește să se ajungă la poziții bugetare prudente pe termen mediu și să se asigure sustenabilitatea datoriei, consolidând în același timp investițiile. Să îmbunătățească reziliența, accesibilitatea și eficacitatea sistemului de sănătate, inclusiv prin furnizarea de resurse suficiente și prin accelerarea implementării serviciilor de e-sănătate.
2. Să atenueze impactul crizei asupra ocupării forței de muncă, în special prin consolidarea formulelor flexibile de lucru și a schemelor de șomaj tehnic. Să direcționeze mai bine prestațiile sociale și să asigure accesul la acestea al persoanelor care au nevoie. Să îmbunătățească competențele digitale. Să promoveze în continuare transformarea digitală a întreprinderilor și a administrației publice.
3. Să continue eforturile de asigurare a accesului la finanțare și la lichidități pentru întreprinderi. Să concentreze la începutul perioadei proiectele de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a favoriza redresarea economică. Să direcționeze cu prioritate investițiile către tranziția verde și tranziția digitală, în special către infrastructura digitală, producția și utilizarea energiei în mod curat și eficient, precum și către transportul durabil, contribuind la decarbonizarea treptată a economiei, inclusiv în regiunile miniere.
4. Să consolideze climatul investițional, în special prin asigurarea independenței sistemului judiciar. Să asigure consultări publice eficiente și implicarea partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele